

Zetta Zornig
Haderslevvej 130
Seem, 6760 Ribe
(zz@birkegaard-ribe.dk)

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato
Sagsid

6. juli 2021
21/8935

Dispensation fra naturbeskyttelsesloven til kratrydning og afskrabning af pil ved vandhuller i et moseområde ved Haderslevvej 130, Ribe

Esbjerg Kommune giver hermed dispensation til naturpleje i en beskyttet mose på matr. nr. 23n, Seem by, Seem.

Arealet ejes af dig, og kan ses på kort og flyfotos på næste side.

Dispensationen gives på nærmere beskrevne vilkår, som skal overholdes ved udførelse af projektet.

Disse vilkår er stillet for at sikre og beskytte naturværdierne i området.

Kontakt meget gerne mig eller en af mine kolleger, hvis der opstår tvivl om, hvordan vilkårene skal udføres eller overholdes.

Dispensationen er gyldig 3 år fra i dag.

Flyfoto og matrikelforhold ved det naturbeskyttede område.

Registreringen af det naturbeskyttede område (skraveret).

Der gives dispensation til følgende:

1. Der kan ryddes pil og andre vedplanter i de nærmere angivne områder ved afskrabning af overfladejord:

Skitse over det område, som ønskes kratryddet ved afskrabning, fra ansøgning.

2. Der kan ryddes vedplanter på hele det resterende moseområde ved fældning eller optrækning. Her skal rød-el dog blive stående.

Rød-el er let at kende på bladene med udrandet/indskåret spids, om vinteren har træet helt karakteristiske koglelignende frøstande (ses fornedet i fotoet).

Vilkår til dispensationen:

1. Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.
2. Det forudsættes, at afskrabningen ved vandhullerne udføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet, herunder holdes indenfor de ansøgte områder, se s. 2.
3. Arbejdet må ikke skabe varige spor i mosen. Det kan f.eks. ske ved brug af køreplader, hvis jordbunden er blød.
4. Før fældning af træer skal det sikres, at de ikke indeholder aktive fuglereeder, jf. jagtloven.
5. Flisning af fjernede vedplanter skal ske udenfor beskyttede områder, og det knuste materiale må ikke efterlades i mosen.
6. Opgravet materiale må ikke anbringes i mosen eller i vandhullerne. Kontakt geolog Lisbeth Tygesen, Esbjerg Kommune, hvis du er i tvivl om, hvor det oprensede må anbringes (tlf. 76 16 51 33).
7. Der må ikke foretages nogen form for ændringer af terrænet uden for det tilladte udgravningsareal. Der må ikke efterlades jordbunker eller lignende, heller ikke udenfor mosen.
8. Der må ikke efterfølgende plantes eller sås frø i de afskrabede områder, vegetationen indfinder sig naturligt efter indgrebet.
9. Opgravede vedplanter skal som udgangspunkt fjernes fra mosen; efter aftale kan enkelttræer blive liggende.
10. I forbindelse med projektet skal det affald, som i forbindelse med tidligere andehold er efterladt i mosen, fjernes.
11. Der må ikke fodres eller sættes andehuse- el. foderflåder op ved mosen eller vandhullerne.
12. Der må ikke udplantes planter eller udsættes dyr i vandhullerne, de må heller ikke kalkes, gødskes eller tilføres bekæmpelsesmidler.
13. Når arbejdet er udført, skal du give besked til Natur & Vandmiljøkontoret, så vi kan kigge forbi og se, om projektet er udført som aftalt.

Det kan anbefales at downloade Miljø- og Fødevarerstyrelsens app om beskyttet natur til din iphone, når arbejdet skal udføres.

Baggrund for dispensationen

Din konsulent, Ravnhøj Consult, har den 10. marts 2021 søgt om lov til at foretage de indgreb i området, som her gives dispensation til. Dispensationen er givet på baggrund af denne ansøgning samt efterfølgende dialog med dig omkring projektet.

Der er foretaget to besigtigelser af området. Formålet med besigtigelserne var at undersøge naturforholdene på det areal, som vil blive påvirket af projektet.

Min første besigtigelse fandt sted d. 29. marts 2021 med din deltagelse, da allerede en undersøgelse af flyfotos fra stedet antydede, at der var mere beskyttet natur på stedet end blot vandhullerne. Som formodet var der mosevegetation i tilknytning til vandhullerne, og beskyttelsen og registreringen blev meddelt dig. Det var dog ikke muligt at foretage en registrering af vegetationen på denne årstid, og det skønnedes nødvendigt for at vurdere effekten af indgrebene.

Foto fra sommerbesigtigelsen med mosens typiske vegetationselementer: Helt i front et af de kalkrige kær med bl.a. gul iris. Midt i billedet et overgangsfattigkær med bl.a. kær-tidsel. I midten af fotoet ses det krat af hovedsageligt pil, som mosen er i tilgroning med. Helt bagest en række med ædelgran og andre ikke hjemmehørende træer, som også gerne må fjernes.

Kommunen besigtigede derfor igen arealet sammen med dig den 15. juni 2021. Sommerbesigtigelsen viste, at mosen var et kalkrigt højstaudekær med bl.a. gul iris, kær-star, kruset skræppe, gåse-potentil, vand-pileurt, bittersød natskygge, knop-siv, rød-el, eng-rapgræs i mosaik med overgangsfattigkær med lyse-siv, lav ranunkel, fløjlsgræs, kær-tidsel, dusk-fredløs m.fl. Naturkvaliteten af moseområdet er anslået til at være god.

Vandhullerne var stærkt skyggede og næsten uden dyre- og planteliv. Bredderne var dækket af et krat af lancet-pil, som formentlig er plantet der ved at stikke grene ned, som har slået rod. Der kan ligge et næringsrigt bundsediment i vandhullerne.

Naturbeskyttelsesloven indeholder et forbud mod at ændre beskyttede naturområders tilstand. Loven giver dog mulighed for, at kommunen i særlige tilfælde kan gøre undtagelser fra forbuddet.

Kommunen vurderer, at der i dette tilfælde er særlige forhold til stede, og at der kan gives dispensation til det ansøgte.

Der er i afgørelsen lagt vægt på at indgrebet har til formål at medvirke til at højne naturtilstanden på arealet og at kratrydningen forventes at skabe bedre levevilkår for padder og andre arter tilknyttet søer og vandhuller.

De tre vandhuller er alle stærkt skyggede, mest af lancet-pil, som synes indplantet som stiklinger for mange år siden, da vandhullerne blev brugt til andehold. Det østlige og største vandhul (på fotoet) har mest lysindfald, men er stadig med slammet bund og næsten uden dyre- og planteliv.

Afskrabning af mosejord er et vidtgående indgreb. I dette tilfælde kan det dog være det eneste praktisk gennemførlige for at fjerne de plantede lancetbladet pil ved vandhullerne. Der kan være enkelte småplanter af f.eks. rød-el i krattet, men tabet af dem må tåles af hensyn til lysindfaldet.

Det er ikke muligt at forudsige med sikkerhed, hvordan vandhullerne vil udvikle sig efter fjernelsen af krattet. Lysindfaldet vil dog under alle omstændigheder øge indholdet af et naturligt dyre- og planteliv i dem.

Et næringsrigt bundslam i vandhullerne kan dog resultere i tilgroning med en tæt rørsump i løbet af få år. Du kan i så fald kontakte kommunen mhp. vurdering af et evt. videre indgreb.

Fjernelsen af yderligere vedplanter på moseområdet, dvs. udenfor skrabeområderne fremgik ikke af ansøgningen, men jeg har sammen med dig vurderet, at de kan være et godt middel til at bremse tilgroningen af mosen, samt fjerne flere af de ikke-hjemmehørende arter, som findes i den. Det må ske mere forsigtigt og selektivt, således at de træer af rød-el, som er karakteristiske for naturtypen, bevares.

Fjernelsen af øvrige arter udenfor det angivne skrabeområde må også foregå med fældning eller optrækning med rødder – altså uden afskrabning af mosejord - da de findes i den mere følsomme del af moseområdet.

Mosen og vandhullerne vil også fremover være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Fremtidige ændringer af området må derfor ikke foretages uden en ny dispensation.

Dispensationen og de stillede vilkår er bindende for ejere og andre personer, som har rettigheder over arealet. Det er altid dit ansvar som ejer, at der ikke foregår ulovlige indgreb i den beskyttede natur.

Bruges arealet af en anden, for eksempel en forpagter, har brugeren også et ansvar for at overholde loven.

Det er desuden dit ansvar som ansøger, at oplyste eventuelle andre, der skal udføre arbejdet, om hvad der står i dispensationen.

Vedr. international naturbeskyttelse

Mosen ligger ca. 270 m fra to geografisk sammenfaldende Natura 2000 områder: F51 Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb, som er et EU-fuglebeskyttelsesområde og H78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, som er et habitatområde. Grundet afstanden og indgrebets karakter forventes kratrydningen ikke at kunne have nogen effekt på de arter og naturtyper, som de to Natura 2000-områder skal sikre.

Det er videre kommunens vurdering, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for de særligt beskyttede dyre- og plantearter, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Mosen ligger ca. 2,5 km øst for en tæt og solid forekomst af bilag IV-arten løgfrø, der dog næppe har forekomst i mosen. Spidssnudet frø blev i foråret 2021 observeret i andre små vandansamlinger på ejendommen. Vandhullerne og mosen er ikke for indeværende egnede som rastbiotoper for padder. Åbningen for lysindfaldet til vandhullerne kan dog ændre dette.

Lovgrundlag og andre tilladelser

Dispensationen er givet efter § 65, stk. 2, jf. § 3 i naturbeskyttelsesloven, lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019.

Denne dispensation fra naturbeskyttelsesloven fritager ikke dig fra at skulle indhente tilladelse til forhold som reguleres af anden lovgivning. Hvis dele af projektet kræver andre tilladelser, skal du huske at søge om tilladelse til dem.

Det kan for eksempel være hvis:

- Der vil blive ledt grundvand ud i vandløb.
- Der kan findes ynglende fugle i de træer og krat, der ryddes.
- Der flyttes jord mellem forskellige matrikler.

Hvis der skal udføres gravearbejde i forbindelse med projektet, kan du anmode Sydvestjyske Museer om en udtalelse om, hvorvidt arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af fortidsminder. Det står i museumsloven, at gravearbejde skal standses, hvis der under arbejdet findes spor af fortidsminder. Sker dette, skal Sydvestjyske Museer straks kontaktes. Læs mere på www.sydvestjyskemuseer.dk.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagen skal senest være indgivet den 6. august 2021, der er 4 uger efter offentliggørelse på kommunens hjemmeside. Reglerne omkring klage er beskrevet i naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 1.

Følgende kan klage over afgørelsen:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, samt
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, får du omgående besked herom, og Miljø- og Fødevareklagenævnets endelige afgørelse må så afventes. Hvis der ikke bliver klaget, må dispensationen udnyttes, når klagefristen er udløbet.

Du klager via Klageportalen, som ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk - typisk med NEM-ID. Klagen sendes automatisk fra Klageportalen til os. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900,- for privatpersoner og på kr. 1.800,- for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Spørgsmål vedrørende gebyr rettes til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som du finder via Nævnenes Hus - www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning via mail til [Miljø- og Fødevareklagenævnet](mailto:Miljoe-og-Foedevareklagenavnet@esbjergkommune.dk). Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. [Se betingelserne for at blive fritaget](#).

Du må ikke gå i gang med det projekt, som du har fået dispensation til, før klagefristen er udløbet. En klage over afgørelsen medfører desuden at du ikke må gå i gang med projektet, før klagen er behandlet af klagenævnet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsen er bekendtgjort af kommunen eller - i forbindelse med klage - af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Venlig hilsen

Peer Kammer Hansen
Biolog

Kopi af dette brev er sendt til:

Danmarks Naturfredningsforening: (dn@dn.dk) og (dnesbjerg-sager@dn.dk).

Dansk Ornitologisk Forening: (natur@dof.dk) og (esbjerg@dof.dk).

Miljøstyrelsen: (mst@mst.dk).

Naturstyrelsen: (nst@nst.dk).

Sydvestjyske Museer: (museum@sydvestjyskemuseer.dk).

Friluftsrådet: (kreds@friluftsradet.dk) og (sydvestjylland@friluftsradet.dk).

Dansk Botanisk Forening: (dbf.oestjylland@gmail.com).

Danmarks Sportsfiskerforbund: (post@sportsfiskerforbundet.dk), (lbt@sportsfiskerforbundet.dk) og (vadehavet@sportsfiskerforbundet.dk).

Dansk Fritidsfiskerforbund: (teamstr@gmail.com).

Dansk Forening for Rosport: (dffr@roning.dk).

Dansk Kano og Kajak Forbund: (miljo@kano-kajak.dk).

Nationalpark Vadehavet: (vadehavet@danmarksnationalparker.dk).

Ravnhøj Consult, (jt@ravnhøj.dk).